

70

COLLEGII PRIVATI
INSTITUTIONUM IUSTINIA-

NEARUM

Disputatio Prima

De

IUSTITIA ET
IURE NATURALI GEN-
TIUM ET CIVILI PERSONARUM
QUE DIVISIONE

Quam

D. T. O. M. A.

*Consensu Amplissimi Actorum Ordinis in celeberrimâ
Wittebergensium Academia*

SUB PRÆSIDIO

BALTHASARIS à BRUNNEN
NOB. MARCH.

Examinandam proponit

Suis Nobilissimis & Prestantissimis Dn.
Collegis

ERASMUS STÖRBECK OSTER-
BURGO-Marchicus

Ad diem 27. Maij, horis, loco q̄ solitis.

WITTEBERGÆ,

Typis JOHAN. GORMANNI, ANNO dō 15 c XX.

1.

MAGNIFICO, MAXI-
mè strenuo & antiquâ nobilitate
splendido.

Viro

Dn. ACHATIO à Jagow

Hereditario in Uvlosen/Scharpenhose
& Bchthagen &c.

*Mecanati & Patrono suo
sanctè colendo*

Disputationem hanc juridi-
cam debitæ animi subie-
ctionis & gratitudinis
ergò

offert & dedicat

Erasmus Störbeck

ASSERTIO I.

Invocatio nominis Divini, puta clausula ista, Im Nahmen der Heiligen hochgelobten Dreyfaltigkeit Amen/ de substantia instrumenti non est.

Uoniam sine lege loqui erubescimus Nov. 18. c. 5. Atqui nulla lex divini nominis invocationem ad substantiam instrumenti requirit. Ergo nec nos eandem requirere debemus Clarissimus Dn. Försterus in tract. Justin. disp. 1. §. 2. Harprecht in tit. prooem. Inst. n. 4. Treutl. vol. 2. disp. 5. §. 3. lit. a. Hænon. disp. 1. cont. 3. Diss.

Chilian. König in pract. & processu judic. c. 91. n. 5. Walth. lib. 2. miscellan. jur. c. 1. Rulant lib. 6. de commiss. circa liter. docum. c. 7. n. 6. Menoch. de adipisc. poss. rem 4. n. 711. Et horum opinionem confirmavit Imp. Maximilianus in Constit. de publ. notar. §. Und nach dem Colonia promulgata Anno 1512.

II.

Imperator in princ. Inst. de Iust. & Jur non divinam, sed humanam, justitiam definit.

I. Quoniam verba sunt intelligenda secundum subjectam materiam. Atqui omnia, quæ in toto jure continentur, ad vitæ humanæ societatem spectant, & exteriorem quandam honestatem, ut in tuto sit respublica respiciunt. 2. quoniam in præfat. Nov. 69. Justitia inter virtutes humanas expressè refertur Donell. lib. 2. comm. c. 1. Clarissimus Dn. Försterus in tract. Justin. disp. 1. §. 18. Arum. exerc. Inst. 1. §. 9. Hænon. disp. 1. cont. 5. Hunn. disp.

disp. 1. §. 2. & variar. resolut. jur. civil. lib. 1. tract. 1. q. 1. & 2.
III.

Ius publicum quoque collectum est ex jure naturali gentium & civili.

I. Quoniam ex ratione naturali scimus, Deum colendum, Magistratui parendum esse l. 2. ff. de Iust. & jur. 2. Quoniam ipsa quoque bruta habent quasi sacra, ut magistratum habent apes Vult. ad §. hujus studij Inst. de I. N. G. & C. Clarissimus Dn. Försterus in tract. Justin. disp. 1. §. 29. Hænon. disp. 1. cont. §. ubi multos dissentientes allegat.

IV.

Æquitas stricto juri seu rigori juris præferenda est.

Textus sunt in l. placuit. §. C. de judic. l. hac lege §. C. de pact. convent. l. 4. §. 1. ff. de eo quod certo loco l. benignius ff. de legibus Nov. §. in fin. Donell. lib. 1. comm. c. 13. Hunn. disp. 1. th. 31 & variar. resolut. jur. civil. lib. 1. tract. 1. q. 14. Fachin. lib. 1. cont. c. 3.

V.

Autoxeia de jure civili licita non est.

Textus sunt in l. liber homo 13. ff. ad l. Aquil. l. 3. §. 3. §. 5. §. 6. ff. de bon. eor. qui ante sentent. l. 6. §. 7. ff. de re milit. l. 38. §. fin. ff. de pœn. l. 45. §. 2. ff. de jur. fisci Hunn. variar. resolut. jur. civil. lib. 1. tract. 1. q. 17. Kubach. cent. 1. decur 1. q. 7.

VI.

Origo legitimæ defensionis juri gentium primo asscribenda est.

Textus sunt in l. ut vim 3. ff. de just. & jur. l. 3. & 4. C. ad l. Cornel. de sicar. l. itaque si servum 4. l. scientiam 45. §. quicum 4. ff. ad l. Aquil. Hænon. disp. 1. cont. 11. Hunn. variar. resolut. jur. civil. lib. 2. tract. 1. q. 21.

VII.

Legitima defensio in continenti fieri debet.

Textus sunt in l. 3. §. 9. & l. 17. ff. de vi & vi armata, quibus hæc ratio

ratio

ratio ac cedit, quod is, qui ex intervallo vim infert, cogitatio inferat, & proinde magis ad ultionem, quam defensionem. Matth. Berlich. part. 4. concl. pract. 13. n. 40. Harp. in tract. crim. ad §. item lex cornelia §. Inst. de publ. judic. n. 145. Clarissimus Dn. Försterus Præceptor debita ac perpetua observantia colendus in tract. Inst. disp. ult. §. 10. part. 1. Hoënon. disp. 1. cont. 12.

VIII.

Insultatus, si citra periculum potest, fugere tenetur.

Textus sunt in §. injuria 2. Inst. de l. Aquil. l. sed etsi §. in princ. l. scientiam 45. §. qui cum aliter 4. ff. ad leg. Aquil. l. 2. C. ad l. Cornel. de sicar. Cl. unic. de homicid. Harprecht in tract. crim. ad §. item lex cornelia §. Inst. de publ. judic. n. 121. & seqq. Bocer. lib. 2. de duello c. 10. n. 47. & seqq.

IX.

Ad moderamen inculpatae tutelae paritas armorum non requiritur.

1. Quoniam de paritate armorum in jure nihil cautum reperitur. 2. Quoniam vis in continenti repelli debet. In continenti autem paria arma haberi nequeunt Matth. Berlich. part. 4. concl. pract. 13. n. 36. Clarissimus Dn. Försterus in tract. Inst. disp. ult. §. 11. part. 1. Harprecht ad §. item lex cornelia §. Inst. de publ. judic. n. 145.

X.

Nemo quoque tenetur primum ictum expectare.

Textus sunt in l. 5. in princ. ff. ad l. Aquil. l. 1. C. quando licet unicuique sine jud. l. 2. l. 3. C. ad l. Cornel. de sicar. l. ult. C. in quibus caus. in integ. rest. Const. crim. Caroli V. art. 140. circa fin. Matth. Berlich. d. l. n. 7. Harp. d. l. n. 114.

XI.

Hæc defensio legitima adeo liberè permessa est, ut detur etiam filio contra patrem.

Textus sunt in l. ut vim 3. ff. de iust. & jur. l. 3. l. 4. l. 45. §. 4. ff. ad l. Aquil. Const. crim. Caroli §. art. 140. Menoch. lib. 2. arbit. jud. question. cent. 4. casu 356. n. 35. Harp. in tract. crim. ad §. 5. Inst. de publ. judic. n. 203. Matth. Berlich. part. 4. concl. pract. 6. n. 62. & concl. 12. n. 16.

XII.

Servo contra Dominum.

Textus sunt in Exod. c. 21. v. 20. l. unic. C. de emend. servor. §. sed hoc tempore Inst. de his qui sui vel alieni jur. sunt Gramman. in mellif. Iust. disp. 1. §. 27.

XIII.

Subdito adversus Magistratum.

Quando scilicet Magistratus extrajudicialiter contra subditum procedit. Vbi cunque enim offensio illicita est, ibi defensio licita est.

XIV.

Discipulo contra Praeceptorem.

Textus sunt in l. sed & sis. §. si Magister 3. ff. ad l. Aquil. & c. Presbiterum 7. ext. de homic. volunt. vel casuali.

XV.

Loco etiam sacro.

Quoniam textus de legitima defensione loquentes generales sunt, nec inter loca distinguunt. Hinc dicunt DD. quod sacerdos in missae celebratione insultatus, ommissa celebratione, contra invadentem sese defendere, & non obstante homicidio, missae celebrationem perficere possit Gramman. in mellif. Iust. disp. 1. th. 25

XVI.

Ob defensionem pudicitiae puella etiam quempiam jure interficere potest.

Textus sunt in l. §. 2. ff. quod met. caus. l. 2. §. 24. ff. de orig. jur. l. 1. §. 4. ff. ad l. Cornel. de sicar. Const. crim. Car. V. art. 140. ibi Ehrund guten zeumuts Vasq. illust. cont. c. 11. n. 10. Treutl. vol. 1. disp. 1. th. 4. lit. c. ibiq. Hunn. in resol. Harp. in tract. crim. ad §. 5. Inst. de publ. judic. n. 183. Matth. Berlich. part. 4. concl. practic. 12. n. 40.

XVII

Scriptura ad legis essentiam non pertinet.

Quoniam neque forma, neque materia est. Forma non est, quoniam per scripturam lex non est, quod est, sed per expressam sanctionem ejus, qui legis condendae potestatem habet

bet

bet l. 32. ff. de legibus §. lex est 4. & seqq. Inst. de I. N. G. & C. Non etiam materia est, quoniam ex scriptura lex non est, sed ea plerunque ad legem causis suis jam constantem accedit arg. d. §. 4. Clarissimus Dn. Försterus in tract. Iust. disp. 1. th. 34. Hunn. variar. resolut. jur. civil. lib. 1. tract. 1. q. 22. Hænon. disp. 1. cont. 15.

XIIX.

Rectè faciunt Jurisprudentes, qui de Jure consulti postmodum responsa sua edunt.

Quoniam judex ex illis instrui potest ad eligendam partem veriore, siquidem ea, quæ vero propinquiora videntur, certis ll. rationibus & autoritatibus iisdem comprobantur, contrariaquæ accurratè refutantur. Clarissimus Dn. Försterus in colleg. publ. dec. 1. q. 5.

XIX.

Omnis consuetudo debet esse rationabilis.

Aliàs enim corruptela potius dicenda est, quàm consuetudo textus est in l. 39. ff. de leg. Hunn. variar. resolut. jur. civil. lib. 1. tract. 1. q. 28.

XX.

Quot anni ad consuetudinem introducendam requirantur, judicis arbitrio committendum est.

Quod enim in jure decisum non reperitur, illud committendum est arbitrio judicis l. 1. §. 2. ff. de jure de lib. l. 13. ff. de testibus l. 1. §. 1. de effract. Atqui, quot anni ad consuetudinem introducendam requirantur, in jure decisum non reperitur E. Menoch. de arbit. jud. quest. lib. 2. cent. 1. casu 83. n. 6. & seqq. Clarissimus Dn. Försterus in tract. Iust. disp. 1. thesi 35. Harp. ad §. sine scripto 9. Inst. de I. N. G. & C. n. 19.

XXI.

Idem dicendum est de actibus

Per idem fundamentum Menoch. d. l. casu 81. n. 4. Arum. exerc Iust. 1. th. 20. Clarissimus Dn. Försterus d. l. th. 36 Harp. d. l. n. 10. Treutl. vol. 1. disp. 1. th. 9. lit. e. ibique Hunn. in resolut. 22. Actus

22. Actus

XXII.

Actus autem illi judiciales esse non debent.

Textus est in l. 32. ff. de legibus Donell. lib. 1. comm. c. 10. ibique Hillig. in notat lit. b. Gail. lib. 2. obser. 31. n. 8. in fin.

XXIII.

Servitus est contra naturam.

Textus est manifestus in §. servitus autem 2. Inst. de jur. person. Hunn. variar. resolut. jur. civil. lib. 1. tract. 2. q. 7.

XXIV

Adscriptitij servis annumerandi sunt.

Textus sunt in l. 21. & ult. C. de agric. & censit. Donell. lib. 2. comm. c. 9. ibiq. Hilliger in notat. lit. u. Clarissimus Dn. Forsterus in tract. Iust. disp. 2. th. 3. Arum. exerc. Iust. 1. th. 25. Hunn. variar. resolut. jur. civil. lib. 1. tract. 2. q. 5. Diss. Hœnon. disp. 1. cont. 20. Harprecht part. 1. disp. 2. assert. 5. lit. b.

XXV

Minor viginti quinque annis procurator ad litem esse potest.

Textus sunt in §. justæ 5. Inst. qui & ex quibus caus. l. 13. ff. de manumiss. vind. l. 33. in princ. ff. de procurat. Harp. ad §. 1. Inst. de iis per quos ager. poss. n. 123. Clarissimus Dn. Forsterus in tract. Iust. disp. 2. th. 11. Cujac. lib. 22. obs. 16. Pacius cent. 2. q. 16. Arum. exerc. Iust. 1. th. 30. Diss. Hœnon. disp. 1. cont. ult. cum multis allegatis.

F I N I S.

